

Editorial

In the opening chapter of *Theories and History of Architecture* (1968), Manfredo Tafuri argues that the very concept of 'architecture' is inextricably bound to the representation of its history. The historiography of architecture, in turn, grapples constantly with the capacity of architectural theory to turn knowledge of the past into 'lessons' upon which architecture can proceed from the present into the future. Insofar as this thesis is correct, it implicates a difficult relationship between two distinct modes of working in architectural culture: the practice of architecture (circumscribed, always, for Tafuri by architectural theory) and historiography, the practice of representing the past as 'history'.

The interdependence of these disciplinary practices raises many questions pertinent to our present moment in which one can observe a widespread 'return to disciplines', a call for 'post-criticality', and a broad reassessment of the interactions possible between critical and productive acts in the arts.

For instance, how far can we rely upon an idea of 'disciplinary autonomy' in distinguishing architecture from historiography? What remains, today, of Tafuri's famous assertion (1986) that 'there is no criticism, only history'? What are the valid limits of the historian's presence in contemporary architectural debate? And what legitimises the predilections of architectural practice for engaging questions of history? Or for entering the field of architectural historiography?

These questions have a history of their own. In the Low Countries, for instance, both a theme issue of *Archis* (1986) and a symposium organised by *Stichting Wonen* in the same year addressed the relationship between historians and designers, disciplinary figures that up till then remained largely separated by strong institutional barriers.¹ Over a decade later (1998), *Archis* again questioned architectural history's task in relation to practice in an era defined by a proclaimed 'End of History' and governed by practices of recycling and restyling. Defending history 'vis-à-vis those who love it (and those who hate it)', Geert Bekaert poignantly observed that 'any attempt to weld together architecture, history and critique is doomed to failure. The very independence of each of these activities is what enables them to cross-fertilise.'²

Beginning from a re-examination of questions posed by Tafuri and keeping close in mind the warning issued by Bekaert, this issue of *OASE* aims to interrogate the current relationship between distinct practices concerned with architecture and history. It starts from the observation that both have been subject to internal shifts

¹ *Archis* 6 (1986) ('Research in Architectural History in the Netherlands'); Ruud Brouwers et al. (eds.), *Architectuur-historisch onderzoek. Verslag van een symposium*, Stichting Wonen, Amsterdam, 1988.

² *Archis* 10 (1998) ('History & Recycling').

Redactioneel

In het eerste hoofdstuk van *Theories and History of Architecture* (1968) stelt Manfredo Tafuri dat het concept 'architectuur' onlosmakelijk is verbonden met de weergave van haar geschiedenis. De architectuurhistoriografie worstelt op haar beurt voortdurend met de vraag hoe kennis van het verleden met behulp van architectuurtheorie kan worden omgezet in 'lessen' waarmee de architectuur kan verderwerken vanuit het heden naar de toekomst. Mocht deze stelling juist zijn, dan betekent dat impliciet dat er een moeilijke verhouding bestaat tussen twee afzonderlijke werkgebieden binnen de architectuurcultuur: de architectuurpraktijk zelf (volgens Tafuri altijd omschreven door de architectuurtheorie) en de historiografie, de praktijk van het weergeven van het verleden als 'geschiedenis'.

De wederzijdse afhankelijkheid van deze disciplinaire praktijken roept allerlei vragen op met betrekking tot onze huidige tijd, die gekenmerkt wordt door een 'terugkeer naar de afzonderlijke disciplines', een pleidooi voor een 'postkritische' instelling, en een brede herbezinning op de interactiemogelijkheden tussen kritische en productieve activiteiten binnen de kunsten.

In hoeverre kunnen we bijvoorbeeld blijven uitgaan van het concept van 'disciplinaire autonomie' als het erom gaat architectuur van historiografie te onderscheiden? In hoeverre is Tafuri's beroemde bewering (1986) dat 'er geen kritiek is, maar alleen geschiedenis', ook nu nog van kracht? Waar moeten de grenzen worden getrokken van de aanwezigheid van de historicus in het hedendaagse architectuurdebat? En wat legitimeert de voorkeur van de architectuurpraktijk zich met historische kwesties bezig te houden of zelfs het gebied van de architectuurgeschiedschrijving te betreden?

Deze kwesties hebben zelf ook een geschiedenis. In de Lage Landen bijvoorbeeld werd een themanummer van *Archis* (1986) aan dit onderwerp gewijd, en in datzelfde jaar vond een symposium plaats, georganiseerd door de Stichting Wonen, dat ging over de verhouding tussen historici en ontwerpers, werkzaam in vakgebieden die tot dan toe vrijwel volledig door hoge institutionele barrières van elkaar gescheiden waren gebleven.¹ Meer dan een decennium later (1998), stelde *Archis* opnieuw de vraag aan de orde wat de taak van de architectuurgeschiedenis was in relatie tot de architectuurpraktijk in een tijdperk dat werd aangemerkt als het 'eindpunt van de geschiedenis' en waarin de praktijk van recyclen en restylen hoogtij vierden. Ter verdediging van de geschiedenis 'tegen haar liefhebbers (en haters)' merkte Geert Bekaert scherpzinnig op dat 'elke poging architectuur, geschiedenis en kritiek aan elkaar te smeden tot mislukken gedoemd is. Het is in de zelfstandigheid van elke van deze activiteiten dat de wederzijdse bevruchting een kans krijgt'.²

¹ *Archis* 1986, nr. 6 ('Architectuurhistorisch onderzoek in Nederland'); Ruud Brouwers et al. (red.), *Architectuurhistorisch onderzoek. Verslag van een symposium*, Stichting Wonen, Amsterdam, 1988.

² *Archis* 1998, nr. 10 ('Geschiedenis & Recycling').

in recent years, affecting institutional and disciplinary boundaries.

A recent groundswell of self-reflection by architectural historians was reflected in a major international conference in Paris (2005). A collaboration between the *Society of Architectural Historians and the Institut National de l'Histoire de l'Art*, 'Changing Boundaries' actively reflected on the evolving character and institutional forces shaping contemporary historiographical practices. Architectural historiography has become, perhaps more than ever, a critical discipline that shares neither its tools nor tasks exclusively with art historiography, but seeks its specific autonomy within the broad field of disciplines with which it interacts.³

Just as architectural historians, architects themselves have, in recent years, been preoccupied with 'rethinking' their discipline. So-called 'critical architecture' broke open the sequence of production and judgement (or, more accurately here, architecture's entry into a discourse); so, too, the unwieldy 'post-critical' debate in North America has called for further interrogation of the proper functions of 'architectural' knowledge.⁴ Other emerging practices blur the borders 'traditionally' separating professional design work and research. The role of historians in architectural practice finds a notorious challenge in examples such as *Crimson*, wherein a team of architectural historians operates according to the model of an architectural office.⁵ Conversely, OMA/AMO has been credited for this move, but its case is far from unique.

With such conditions in mind, *OASE* mounted a series of disciplinary encounters, between 'architects' and '(architectural) historians', in order to explore their contemporary intersections, independent of their internal disciplinary debates. Settling upon a format that reflected our intentions, these dialogues allow for direct engagement. The contentiousness of their internal disciplinary debates would yield, we imagined, a rich terrain in the space of their conversation, this in turn informing our understanding of disciplinary positions in contemporary architectural discourse.

Each dialogue takes up an issue we considered relevant to both historical and architectural practices, which in turn might form a shared disciplinary territory: the 'non-Western city', 'modern heritage', the 'everyday' and the 'contemporary landscape'. This inexhaustive selection of themes, while in itself wide enough to test our intentions, will be argued for in the introductions preceding each dialogue.

From among those figures who have given more than

³ SAH/INHA, 'Changing Boundaries: Architectural History in Transition', August 31–September 4, 2005, Paris. An insightful inventory of new perspectives and themes in architectural history was already presented in a special issue of the *Journal of the Society of Architectural Historians* in 1999, while the most recent issues of the *JSAH* address the topic of interdisciplinarity in architectural history (December 2005, March 2006).

⁴ This debate and its main actors will be dealt with further in this issue.

⁵ On this office, see *Too blessed to be Depressed. Crimson Architectural Historians 1994-2002* (Rotterdam, 2002).

In dit nummer van *OASE* willen we, met inachtneming van de waarschuwendende woorden van Bekaert, eerst de door Tafuri opgeworpen kwesties opnieuw ondervragen om vervolgens de aandacht te richten op de huidige relatie tussen de beide praktijken die zich bezighouden met architectuur en geschiedenis. Het uitgangspunt hierbij is de observatie dat beide praktijken in de afgelopen jaren onderhevig zijn geweest aan interne verschuivingen, die van invloed waren op hun institutionele en disciplinaire grenzen.

Een recente golf van zelfreflectie bij architectuurhistorici kwam tot uitdrukking op een grote internationale conferentie in Parijs (2005): 'Changing Boundaries', een gezamenlijk project van de Society of Architectural Historians en het Institut National de l'Histoire de l'Art, richtte zich nadrukkelijk op het evoluerende karakter en de institutionele krachten die bepalend zijn voor de hedendaagse historiografische praktijk. De huidige architectuurhistoriografie is, wellicht meer dan ooit, een kritische discipline die een ander instrumentarium en een andere taakstelling hanteert dan de kunsthistoriografie en zoekt naar een specifieke autonomie binnen het brede veld van disciplines waarmee ze in wisselwerking staat.³

Net als de architectuurhistorici zijn ook de architecten zelf de laatste jaren hun vakgebied gaan 'her-overwegen'. Met de zogenaamde 'kritische architectuur' werd de opeenvolging van productie en beoordeling (of, in dit verband meer nauwkeurig, de intrede van architectuur in het discours) opengebroken. In dezelfde geest werd in het logge 'postkritische' debat in Noord-Amerika het functionele nut van 'architectonische kennis' opnieuw ter discussie gesteld.⁴ Andere opkomende praktijken vervagen de 'traditionele' professionele scheidslijnen tussen ontwerppraktijk en onderzoek. De rol van historici in de architectuurpraktijk wordt roemruchtig uitgedaagd door bijvoorbeeld *Crimson*, een team van architectuurhistorici dat samenwerkt als ware het een architectenbureau.⁵ OMA/AMO heeft voor de omgekeerde stap veel lof gekregen, maar het bureau is hierin niet uniek.

Met deze ontwikkelingen in gedachten heeft *OASE* een reeks disciplinaire ontmoetingen tussen 'architecten' en '(architectuur)historici' opgezet, met als doel om, onafhankelijk van hun interne disciplinaire debatten, op zoek te gaan naar hedendaagse raakpunten. We hebben een formule gekozen die onze bedoelingen het best weerspiegelt en de gesprekspartners in staat stelt rechtstreeks hun mening te geven. Het verhitte karakter van de interne disciplinaire debatten zou, zo stelden we ons voor, een vruchtbaar gemeenschappelijk domein binnen hun gespreksruimte openen, hetgeen weer zou kunnen bijdragen aan een beter inzicht in disciplinaire posities in het hedendaagse architectuurdiscours.

³ SAH/INHA, 'Changing Boundaries: Architectural History in Transition', 31 augustus tot 4 september 2005, Parijs. Een helder overzicht van nieuwe perspectieven en thema's in de architectuurgeschiedenis werd al eerder gegeven in een speciale uitgave van het *Journal of the Society of Architectural Historians* uit 1999. In de meest recente nummers van het *JSAH* wordt uitvoerig aandacht besteed aan de kwestie van interdisciplinariteit in de architectuurgeschiedenis (december 2005, maart 2006).

⁴ Dit debat (en de belangrijkste deelnemers eraan) komt verderop in dit nummer aan de orde.

⁵ Zie voor meer informatie over dit collectief: *Too blessed to be Depressed. Crimson Architectural Historians 1994-2002* (Rotterdam 2002).

passing attention to these topics, we have matched up 'conversationalists' whose proven capacity to position the subjects and themselves, and always from the two different disciplinary perspectives, readily lent itself to our experimental mode. Our intention was not, we must state, the definition of 'common' ground, nor was it to identify terms of agreement. In fact, we chose the dialogue format explicitly to allow for the articulation of positions that might converge as well as diverge, and even conflict. This possibility endeared our invited 'conversationalists' to the experiment overall. As each dialogue has a unique character, the method of its documentation responds to its particularity of both case and content.

These four dialogues are preceded by an essay, in which Andrew Leach addresses the disciplinary distinctions between architectural history and architecture imposed by Manfredo Tafuri. Arguing that Tafuri's attempt to define disciplinary stances circumscribed by a theoretical device evidences a 'healthy' architectural culture, his essay forms a framework against which we can measure the dialogues and the description therein of specific disciplinary positions.

Rather than illustrate the dialogues with images that relate directly to the text, we chose to complement them with a visual essay introducing an additional 'position' focussed 'purely' on the image. In order to underline the importance of appreciating (historical) images in their full complexity in an age governed by a visual rather than literary culture, OASE selected ten images, ranging from 'classic' historical views to obscure and unfamiliar images and projects. We invited Vancouver-based architectural photographer Arni Haraldsson to compose captions for each photograph, reflecting solely on the image as 'material', providing no additional information which would introduce a historical context. The result is a series of pluriform readings that not only belie a professional attention to composition and detail, but that are furthermore informed by his profound acquaintance with twentieth-century architecture. That this theme underscores his own work – the waning of (the ideas underlying) iconic and utopian modernist projects – makes his own photographs a provocative and interesting counterbalance in illustrating the issue.

The issue ends with an essay by John Macarthur and Naomi Stead, which introduces the practice of criticism as the most direct operation by historians upon contemporary architectural practice. Engaging with the 'post-critical' debate, it argues for an 'operative' role for architectural criticism that, in part, builds upon a 'theory-laden historiography' while not forgetting its function as a 'history of the present' and a record of contemporary judgement.

Taken together, the texts, dialogues and visual essay document an

In de dialogen worden gespreksonderwerpen aangesneden die we relevant achten voor zowel de historiografische als de architectonische praktijk en die op hun beurt een gedeeld disciplinair gebied zouden kunnen vormen: de 'niet-westerse stad', 'modern erfgoed', het 'alledaagse' en het 'hedendaagse landschap'. Deze niet-uitputtende thematische keuze, die op zich breed genoeg is om onze intenties te testen, zal worden verantwoord in de inleidingen die aan elk van de dialogen voorafgaan.

Uit de groep deskundigen die meer dan voorbijgaande aandacht aan deze onderwerpen hebben besteed, hebben we een aantal 'gesprekspartners' gekozen die zich goed leenden voor onze experimentele benadering vanwege hun bewezen vermogen hun thema's en zichzelf te positioneren vanuit het perspectief van de twee verschillende disciplines. Het was nadrukkelijk niet onze bedoeling hier op zoek te gaan naar een 'gemeenschappelijke basis' of punten van overeenstemming te vinden. De reden waarom we expliciet voor een dialoogvorm hebben gekozen, was dat hierbij standpunten kunnen worden gearticuleerd die elkaar kunnen naderen, maar ook uit elkaar kunnen lopen of zelfs tegenover elkaar kunnen staan. Deze mogelijkheid maakte het experiment als zodanig aantrekkelijk voor de uitgenodigde gesprekspartners. Aangezien iedere dialoog een geheel eigen karakter heeft, sluit de specifieke weergave aan bij de bijzondere eigenschappen van zowel de casus als de inhoud.

De vier dialogen worden voorafgegaan door een essay van Andrew Leach over het door Manfredo Tafuri aangebrachte disciplinaire onderscheid tussen architectuurgeschiedenis en architectuur. Hij stelt dat Tafuri's poging om via een theoretisch instrument disciplinaire attitudes te definiëren, getuigt van een 'gezonde' architectonische cultuur en zijn essay vormt een kader waartegen de dialogen en de daarin gegeven beschrijvingen van specifieke disciplinaire opvattingen kunnen worden afgezet.

In plaats van de dialogen te illustreren met afbeeldingen die rechtstreeks bij de tekst aansluiten, hebben we ervoor gekozen ze aan te vullen met een visueel essay waarin nog een andere, zuiver op het 'beeld' gerichte 'positie' wordt geïntroduceerd. In een tijdperk waarin de visuele cultuur de literaire cultuur heeft overschaduwd, is het van belang het kijken naar (historische) beelden in al hun complexiteit te benadrukken. Met dit gegeven in gedachten heeft OASE gekozen voor het opnemen van tien afbeeldingen, variërend van 'klassieke' historische tot obscure en onvertrouwde beelden en projecten. We hebben de vanuit Vancouver opererende architectuur-fotograaf Arni Haraldsson gevraagd bijschriften te maken met louter het beeld zelf als 'materiaal', zonder enige aanvullende informatie te verstrekken die een historische context zou kunnen onthullen. Dit heeft geresulteerd in een reeks pluriforme interpretaties die niet alleen een professionele aandacht voor compositie en detail verraden, maar ook een diepgaande vertrouwdheid met de twintigste-eeuwse architectuur. Doordat het thema

open-ended attempt to explore the contemporary state-of-play in the relation between architectural historiography and architectural design practice. Just as Tafuri wrote that the consequences of bringing architects and historians into conversation are ultimately unpredictable, so, too, did we begin our experiment without a clear sense of where it would end. This has required from each of the contributors to this issue a measure of trust and tolerance. Their intellectual and practical generosity was crucial to realising this endeavour; to each, we offer our thanks.

Johan Lagae, Marc Schoonderbeek, Tom Avermaete, Andrew Leach (guest editor)

nauw aansluit bij zijn eigen werk – het verdwijnen van (ideeën die ten grondslag liggen aan) iconische en utopische modernistische projecten – bieden zijn eigen foto's een provocerend en interessant tegenwicht ter illustratie van dit nummer.

Dit nummer wordt afgesloten met een essay van John Macarthur en Naomi Stead waarin de praktijk van de kritiek wordt aangemerkt als meest directe bijdrage van historici aan de hedendaagse architectuurpraktijk. Macarthur en Stead mengen zich in het 'postkritische' debat en pleiten voor een 'operatieve' rol van de architectuurkritiek, deels gebaseerd op een 'met theorie beladen geschiedschrijving', maar zonder voorbij te gaan aan haar functie als 'geschiedschrijver van het heden' en verslaglegger van het hedendaagse oordeel.

Alles bijeengenomen documenteren de teksten, de dialogen en het visuele essay een niet vastomlijnde poging de hedendaagse stand van zaken in de relatie tussen de architectuurgeschiedschrijving en de architectonische ontwerp-praktijk te verkennen. Tafuri schreef al dat niet te voorspellen was waar het met elkaar in gesprek brengen van architecten en historici uiteindelijk toe zou leiden. Zo zijn ook wij aan dit experiment begonnen, zonder een duidelijk idee waar het zou eindigen. Dit vereiste van alle contribuanten aan dit nummer een zekere mate van vertrouwen en tolerantie. Hun intellectuele en praktische ruimhartigheid was onmisbaar om deze onderneming te doen slagen en daarvoor danken wij elk van hen.

Johan Lagae, Marc Schoonderbeek, Tom Avermaete, Andrew Leach (gastredacteur)

Vertaling: Olaf Brenninkmeijer, Bookmakers

